

Pouhou koupí budoucí úrody pachatelem pro poškozené byl založen jen obligační poměr; k tomu, by tito nabyli »držby« (§ 171 tr. zák.) úrody, jest potřebí zvláštního úkonu odevzdání.

(Rozh. ze dne 21. září 1929, Zm II 99/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 28. února 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle § 171, 173, 175 II a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu nalézacímu k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Napadený rozsudek uznává stěžovatele vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 175 II a) tr. zák., zjistiť, že poškození požádali obžalovaného, by za ně a pro ně koupil dílce trávy, že umluvili, že od něho kupují tak, jak on to koupí, že mu zaplatili požadovanou cenu a že obžalovaný, ač byl poškozenými vyrozuměn, že si pro otavu přijedou, odvezl ji do B. a tu ji prodal, jsa si vědom, že i otava (nejen seno) náleží poškozeným. Tato zjištění nenaplnují ještě skutkovou podstatu krádeže. Předpokladem této skutkové podstaty jest, že pachatel odcizenou věc odňal z držení osoby jiné, od pachatele rozdílné. Napadený rozsudek neuvádí však vůbec, kdo vlastně byl držitelem sporné otavy v době spáchání činu, tím méně pak zjišťuje, že držiteli byli poškození. Pouhou rozsudkem zjištěnou koupí budoucí úrody založen byl mezi stranami jen obligační poměr, z něhož poškození nabyli oproti obžalovanému nárok, by jim koupenou věc (otavu) vydal. Aby se však koupená otava dostala i jim do »držení« ve smyslu § 171 tr. zák., tedy pouhé detence poškozených, k tomu bylo potřebí zvláštního úkonu odevzdání. Zjištění tohoto nabytí držby, přechodu věci do disposiční moci poškozených, jak to § 171 tr. zák. vyžaduje, zůstává napadený rozsudek dlužen. Že by ostatně tento úkon odevzdání nebyl bez významu pro posouzení, zda šlo vůbec o věc obžalovanému »cizí«, budiž, ježto se toho zmateční stížnost zvláště nedotýká, jen mimochodem vytknuto. Bylo proto zmateční stížnosti, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., již z tohoto důvodu vyhověti, aniž bylo třeba zabývat se ostatními uplatňovanými důvody zmatečnosti. Vzhledem k tomu, že rozsudková zjištění nejsou toho rázu, by již předem vyloučila ono nabytí držení a případné podřadění pod skutkovou podstatu krádeže (§ 175 II a) tr. zák.), bylo věc odkázati soudu sborovému, kterému při novém rozhodování podle výsledku zjištění bude vzítí též v úvahu, není-li tu skutková podstata zpronevěry nebo jiného deliktu majetkového, snad podvodu. V těchto případech by ovšem vzhledem k zákonu z 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n. přišla k místu kvalifikace činu jako přestupku.

Čís. 3592.

Podle § 13 odst. 2 zák. ze 14. června 1928, čís. 111 sb. z. a n. zůstává zachován i po zrušení zákona z 21. března 1918, čís. 108 ř. zák.

nárok na zhlazení odsouzení, který kdo již měl podle tohoto zákona v den, kdy onen nový zákon nabyl účinnosti.

I podle zákona čis. 111/1928 lze zhladiti i více odsouzení, lze-li je rozdělit na skupiny, mezi nimiž uplynula lhůta zákonem stanovená.

Odsouzení pro trestný čin jiné povahy než v § 1 odst. 2 naznačené jest odčinění jiného odsouzení na překážku jen, došlo-li k němu ve lhůtě § 2 zákona; ve smyslu § 3 zákona jest každé jednotlivé odsouzení posuzovati samostatně, zejména potud, nevádí-li novému nabytí zachovalosti jiné odsouzení, ještě neodčiněné, a jest i k pozdějšímu odsouzení přihlížeti jen, pokud k němu došlo ve lhůtě § 2 zákona a pokud jím zhlazení dřívějšího odsouzení může býti vyloučeno.

(Rozh. ze dne 21. září 1929, Zm II 184/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 15. března 1929 a usnesením vrchního soudu v Brně z 29. března 1929 byl porušen zákon v ustanovení § 13 odst. druhý zák. ze dne 14. června 1928, čis. 111 Sb. z. a n. a v ustanovení §§ 1, 2 a 3 zákona z 21. března 1918, čis. 108 ř. zák. Usnesení se zrušují a nařizuje se soudu první stolice, by o žádosti Rudolfa H-a o zhlazení odsouzení z rozsudku okresního soudu v Uherském Ostrohu z 31. října 1916, č. U 606/16 znovu rozhodnul.

D ů v o d y:

Ze spisů lze seznati tento skutkový stav: I. Rozsudkem okresního soudu v Uherském Ostrohu ze dne 21. října 1916, č. j. U 606/16 byl Rudolf H., tehdy 14½ roku starý, uznán vinným přestupkem krádeže ryb v ceně 1 K 50 h podle § 460 tr. zák. a byl za to odsouzen do vězení na 12 hodin. Tento trest si odpykal dne 3. listopadu 1916. II. Rozsudkem krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 16. června 1921, Vr 1379/19 byl Rudolf H. odsouzen pro zločin krádeže podle §§ 171, 174-I c) tr. zák. a pro zločin podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a) tr. zák. do žaláře na 14 dnů; tyto trestné činy spáchal 9. listopadu 1918. Trest byl mu podmíněčně odložen na dvě léta a bylo usnesením z 29. prosince 1926, potvrzeným ve II. stoli, právoplatně rozhodnuto, že se odsouzený osvědčil. V trestním rejstříku tento trest však dosud nebyl vymazán. III. Rozsudkem krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 18. října 1922, Vr 1027/21 a rozsudkem vrchního zemského soudu v Brně ze dne 24. listopadu 1922, Ba 599/22 byl Rudolf H. odsouzen pro zločin nedokonané krádeže, spáchaný v noci na 14. prosince 1920, vzhledem na ustanovení § 265 tr. ř. do těžkého žaláře na 1 měsíc s jedním postem za 14 dnů a podmíněný odklad výkonu tohoto trestu nebyl mu povolen. President republiky rozhodnutím ze dne 16. září 1927 prominul mu tento trest pod podmínkou, že nebyl a v budoucnosti nebude odsouzen pro trestný čin ze ziskuchtivosti spáchaný po 18. říjnu 1922 do tří let ode dne 16. září 1927. Při tom jest v intimujícím

výnosu ministerstva spravedlnosti č. 24.706/27 výslovně uvedeno, že žádosti Rudolfa H-a za prominutí následků odsouzení nebylo vyhověno. IV. Rozsudkem krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 30. listopadu 1927, Tk 1146/27 byl Rudolf H. odsouzen pro zločin podle § 214 tr. zák. a § 21 čís. 2 zákona na ochranu republiky a to podle rozsudku nejvyššího soudu ze dne 7. května 1928, č. j. Zm II 23/28 do žaláře v trvání 3 měsíců, zotřebeného a doplněného jedním postem měsíčně a trest prohlášen rovněž nepodmíněným. Tento trest obviněný dosud neodpykal. Rudolf H. zažádal dne 8. března 1929 o zahlazení odsouzení pod I. uvedeného, žádost ta však byla zamítnuta usnesením krajského soudu ze dne 15. března 1929, Nt 851/29 s odůvodněním, že ani mezi jednotlivými odsouzeními ani od posledního odsouzení neuplynula lhůta zákonem stanovená. Stížnost Rudolfa H-a proti tomuto usnesení zamítl vrchní soud v Brně usnesením ze dne 29. března 1929, Tsv 92/29 a uvádí v důvodech, že nelze povolit ani podle §§ 1 a 3 zák. čís. 111/1926 ani podle zákona čís. 108/1918 a podle § 13 poslední odstavec prve citovaného zákona odčinění odsouzení z roku 1916 pro přestupek krádeže, ježto nelze současně povolit odčinění ostatních odsouzení. Vrchní soud uvádí dále správně, že k odsouzení pod II. nelze přihlížeti, poněvadž se stěžovatel ve zkušební době tohoto podmíněného odsouzení osvědčil, nelze prý však pustiti se zřetele odsouzení pod III. proto, že milostí byl prominut jen trest, a to ještě pod podmínkou, kdežto výrok odsuzující a jeho následky tím nezanikly, jak výslovně bylo uvedeno ve výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 20. září 1927, čís. 24.706/27. Posléze uvádí vrchní soud, že mezi prvním a druhým odsouzením uplynulo sice více než 5 let, avšak mezi druhým a třetím a po třetím odsouzení neuplynuly lhůty zákonem stanovené. Nelze tedy všechna shora uvedená odsouzení prohlásiti za zahlazená a proto také nelze ani pro první odsouzení samo o sobě zahlazení povolit.

Oněmi usneseními krajského soudu v Uherském Hradišti a vrchního soudu v Brně byl porušen zákon v ustanovení § 13 odst. druhý zák. ze dne 14. června 1928, čís. 111 Sb. z. a n. a §§ 1, 2 a 3 zákona ze dne 21. března 1918, čís. 108 ř. zák. Podle prve citovaného ustanovení zůstává zachován i po zrušení zákona posléz citovaného nárok na zahlazení odsouzení, který kdo již měl podle něho v den, kdy nový, prve citovaný zákon nabyl účinnosti. Podle zásady, jež byla pro obor zrušeného zákona vyslovena v rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 20. června 1924, č. j. Zm II 250/24, uveřejněném pod č. 1679 sb. n. s. tr. (tak již rozhodnutí čís. 852 Sb. rozh. nejv. s.) lze podle zákona čís. 108/1918 ř. zák. zahladiti i více odsouzení, lze-li je rozdělit na skupiny, mezi nimiž uplynula lhůta zákonem stanovená. V rozhodnutích nejvyššího soudu uveřejněných ve Sb. rozh. nejv. soudu pod čís. 1058 a 1059 jest pak dále dovoděno, že odsouzení pro trestný čin jiné povahy, než v druhém odst. § 1 jest naznačeno, jest odčinění jiného odsouzení na překážku jen tehdy, došlo-li k němu ve lhůtě, stanovené v § 2 zák. a že ve smyslu § 3 zák. jest každé jednotlivé odsouzení posuzovati samostatně, zejména potud, nevadí-li novému nabytí zachovalosti jiné odsouzení, ještě neodčiněné a jest k pozdějšímu odsouzení

přihlížeti jen potud, pokud k němu došlo ve lhůtě § 2. zák. a pokud jím tudíž zahlázení dřívějšího odsouzení může býti vyloučeno. V souzeném případě jsou tyto předpoklady žádaného zahlázení odsouzení z rozsudku okresního soudu v Uherském Ostrohu ze dne 31. října 1916, č. U 606/16 splněny potud, že Rudolf H. byl až do té doby bezúhonným a že v době 5 let, jež podle uloženého trestu přichází tu v úvahu, nebyl znovu odsouzen, neboť k novému odsouzení, na něž bylo by bráti zřetel jako na překážku zahlázení odsouzení, došlo po odpykání trestu (dne 3. listopadu 1916) teprve rozsudkem shora pod III. uvedeným dne 18. října 1922. Odsouzení, uvedené pod II. nepřichází tu v počet proto, že se obžalovaný podmíněčně jím odsouzený ve zkušební době osvědčil a tak se podle § 1. odst. druhý zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 Sb. z. a n. pokládá o tomto případě za to, že odsouzen nebyl. S hlediska uplynutí zákonné doby by tudíž ani vzhledem k pozdějším odsouzením, k nimž došlo až po této lhůtě, nebylo překážky proti zahlázení prvního odsouzení žadatelova a nižší soudy pochybily, když mu z toho důvodu zahlázení odsouzení odepřely. Na tomto právním základě bude teprve dále zkoumati, zda je popřípadě dána i další podmínka zahlázení podle § 1. zák. čís. 108/1918 ř. zák., že odsouzený nahradil podle svých sil způsobenou škodu, popřípadě zjistiti, že této podmínky k zahlázení odsouzení netřeba, což ovšem přísluší soudu první stolice. Bylo proto rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 3593.

Skutková podstata podvodu vyžaduje po stránce subjektivní, by pachatel byl při činu veden úmyslem, vyvoláním nebo využitkováním omylu přiměti osobu, proti níž protiprávní útok čelí, k takovému počinání si, jímž buď osoba ta sama nebo třetí osoba škodu má utrpěti.

Podstatným znakem podvodu jest i příčinná souvislost jednak mezi jednáním pachatelovým a počináním si oklamané osoby, jednak mezi tímto počináním si a nastalou snad škodou, nepřímou tedy i mezi jednáním pachatelovým a škodou.

Omyl, jež pachatel v oklamáném vyvolal nebo v němž ho utvrzoval, musí býti pro oklamáného pohnůtkou a předpokladem jeho rozhodnutí se, bez něhož by se k němu nebyl odhodlal (nepřímou příčinou škody).

Nespočívala-li činnost osoby, proti níž protiprávní jednání pachatelovo čelilo, na omylu nebo neodhodlala-li se k činnosti, mající v zápětí škodný účinek, následkem šálivého jednání pachatelova, nýbrž z podnětu jiného, pachatelem nevyvolaného, nebyl-li omyl aspoň spolupohnůtkou jejího rozhodnutí se, není tu onoho příčinného vztahu a nejde proto o podvod.

(Rozh. ze dne 25. září 1929, Zm II 421/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Floriána D-a do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 11. srpna 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200